

ME-101

May-2018

B.Com., Sem.-II**106 : Economics
(Principles of Economics-II)
(New Course)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નના ગુણ સરખાં છે.
(2) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

1. સ્થિર ખર્ચ, અસ્થિર ખર્ચ અને કુલ ખર્ચનો ખ્યાલ સમજાવો. 14
અથવા
પૂર્ણ હરીફાઈ અને ઈજારાના બજારમાં સરેરાશ આવક અને સીમાંત આવકના ખ્યાલો સમજાવો.
2. પૂર્ણ હરીફાઈ એટલે શું ? તેના લક્ષણો જણાવો. 14
અથવા
પૂર્ણ હરીફાઈમાં પેઢીની ટૂંકાગાળાની સમતુલા સમજાવો.
3. ઈજારો એટલે શું ? ઈજારામાં કિંમત નિર્ધારણની પ્રક્રિયા સમજાવો. 14
અથવા
ઈજારાયુક્ત હરીફાઈનો અર્થ આપી તેના લક્ષણોની ચર્ચા કરો.
4. વહેંચણીનો સીમાંત ઉત્પાદકતાનો સિદ્ધાંત સમજાવો. 14
અથવા
ભાડાનો આધુનિક સિદ્ધાંત સમજાવો.
5. વૈકલ્પિક પ્રશ્નો : (દરેકનો એક ગુણ) 14
(1) બધા ખર્ચ કયા ગાળામાં પરિવર્તનશીલ હોય છે ?
(a) લાંબા (b) ટૂંકા
(c) મધ્યમ (d) બધા સમયગાળામાં
(2) સીમાંત ખર્ચ એટલે ઉત્પાદનના
(a) પ્રથમ એકમનો ખર્ચ (b) વધારાના એકમનો ખર્ચ
(c) છેલ્લા એકમનો ખર્ચ (d) મધ્ય એકમનો ખર્ચ

- (3) કુલ ખર્ચ/કુલ ઉત્પાદન = _____
- (a) સીમાંત ખર્ચ (b) સરેરાશ અસ્થિર ખર્ચ
(c) સરેરાશ ખર્ચ (d) સરેરાશ સ્થિર ખર્ચ
- (4) ઉત્પાદન શૂન્ય હોય ત્યારે કયો ખર્ચ શૂન્ય હોય છે ?
- (a) સીમાંત ખર્ચ (b) સરેરાશ ખર્ચ
(c) સ્થિર ખર્ચ (d) અસ્થિર ખર્ચ
- (5) નીચેનામાંથી કયા બજારમાં વેચવામાં આવતી વસ્તુઓ સમાનગુણી હોય છે ?
- (a) પૂર્ણ હરીફાઈ (b) અલ્પહસ્તક ઈજારો
(c) ઈજારો (d) ઈજારયુક્ત હરીફાઈ
- (6) પૂર્ણ હરીફાઈવાળા બજારમાં વેચનારની સંખ્યા કેવી હોય છે ?
- (a) અલ્પ (b) અસંખ્ય
(c) બે (d) ત્રણ
- (7) પૂર્ણ હરીફાઈમાં પેઢીને લાંબાગાળે શાથી સામાન્ય નફો જ મળે છે ?
- (a) અસંખ્ય ખરીદનારા (b) સમાનગુણી વસ્તુ
(c) પેઢીઓની મુક્ત અવર-જવર (d) અસંખ્ય વેચનારા
- (8) કયા સમયગાળામાં પેઢીઓની સંખ્યામાં વધઘટ થતી નથી ?
- (a) અતિ લાંબાગાળામાં (b) લાંબાગાળામાં
(c) મધ્યમગાળામાં (d) ટૂંકાગાળામાં
- (9) નીચેનામાંથી કયા બજારનો ખ્યાલ માત્ર સૈદ્ધાંતિક છે ?
- (a) શુદ્ધ ઈજારો (b) હરીફાઈ
(c) મર્યાદિત ઈજારો (d) અલ્પહસ્તક ઈજારો
- (10) ઈજારાના બજારમાં વેચનારની સંખ્યા કેટલી હોય છે ?
- (a) મર્યાદિત (b) એક જ
(c) અસંખ્ય (d) અલ્પ
- (11) ઈજારાયુક્ત હરીફાઈનો ખ્યાલ કયા અર્થશાસ્ત્રીએ રજૂ કર્યો છે ?
- (a) પ્રો. માર્શલ (b) પ્રો. હિક્સ
(c) પ્રો. ચેમ્બરલીન (d) જોન રોબિન્સન
- (12) વહેંચણીનો સીમાવર્તી ઉત્પાદકતાનો સિદ્ધાંત કઈ આવકની વહેંચણી સમજાવે છે ?
- (a) વ્યક્તિ દીઠ (b) જૂથ દીઠ
(c) વર્ગ દીઠ (d) સાધન દીઠ
- (13) રીકાર્ડોના મતે ઉત્પાદનના કયા સાધનને મળતી આવક ભાડું છે ?
- (a) જમીન (b) શ્રમ
(c) મૂડી (d) યોજક
- (14) કયા અર્થશાસ્ત્રીના મતે ભાડું માત્ર જમીનની જ ખાસિયત છે ?
- (a) મિલ (b) રીકાર્ડો
(c) માર્શલ (d) રોબિન્સન

Seat No. : _____

ME-101

May-2018

B.Com., Sem.-II

106 : Economics
(Principles of Economics-II)
(New Course)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) Each questions carry equal marks.
(2) Figure to the right indicates total marks of the questions.

1. Explain the concept of fixed cost, variable cost and total cost. 14
OR
Explain the concept of average and marginal revenue in perfect competition and in monopoly.
2. What is perfect competition ? Describe it's characteristics. 14
OR
Explain the short term equilibrium in perfect competition of firm.
3. What is monopoly ? Explain price determination under monopoly. 14
OR
Discuss the meaning and characteristics of monopolistic competition.
4. Explain the marginal productivity theory of distribution. 14
OR
Explain the modern theory of Rent.
5. Multiple Choice Questions : (One mark each) 14
(1) In which case all costs are variable ?
(a) Long run (b) Short run
(c) Medium term (d) All term
(2) What is marginal cost ?
(a) Cost of the first unit of output
(b) Cost of the additional unit of output
(c) Cost of the last unit of output
(d) Cost of the middle unit of output

- (3) Total cost / Total output = _____
- (a) Marginal cost (b) Average variable cost
(c) Average cost (d) Average fixed cost
- (4) The cost which is nil when output is zero.
- (a) Marginal cost (b) Average cost
(c) Fixed cost (d) Variable cost
- (5) From the following in which market goods sold are homogenous ?
- (a) Perfect competition (b) Oligopoly
(c) Monopoly (d) Monopolistic competition
- (6) How many numbers of sellers in perfect competitive market ?
- (a) Few (b) Unlimited
(c) Two (d) Three
- (7) Why the firm gets normal profit in long term in perfect competition ?
- (a) Innumerable buyers (b) Homogeneous goods
(c) Free entry and exit of firms (d) Innumerable sellers
- (8) In which time period number of firms are not changed ?
- (a) Very long (b) Long
(c) Medium (d) Short
- (9) From the following which market has only theoretical concept ?
- (a) Pure monopoly (b) Competition
(c) Limited monopoly (d) Oligopoly
- (10) How many numbers of sellers are there in monopoly market ?
- (a) Limited (b) One
(c) Unlimited (d) Few
- (11) Which economist has given the concept of monopolistic competition ?
- (a) Prof. Marshall (b) Prof. Hicks
(c) Prof. Chamberlin (d) John Robinson
- (12) Which income distribution is explained by marginal productivity theory of distribution ?
- (a) Per Person (b) Per Group
(c) Per Class (d) Per Factor
- (13) As per Ricardo, which factor of production gets rent ?
- (a) Land (b) Labour
(c) Capital (d) Entrepreneur
- (14) According to which economist rent is a only speciality of land ?
- (a) Mill (b) Ricardo
(c) Marshall (d) Robinson

ME-101

May-2018

B.Com., Sem.-II

106 : Economics

(Fundamentals of Business Economics-II)

(Old Course)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નના ગુણ સરખાં છે.
(2) જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.

1. (A) રાષ્ટ્રીય આવક માપવાની પદ્ધતિઓ કેટલી છે ? તેમાંથી કોઈપણ બે સમજાવો. 6
અથવા
કુલ રાષ્ટ્રીય પેદાશ અને ચોખ્ખી રાષ્ટ્રીય પેદાશનો અર્થ આપી બંને વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો.
- (B) આવકનો ચકાકાર પ્રવાહ સમજાવો. 4
અથવા
રાષ્ટ્રીય આવક માપવાની મુશ્કેલીઓ ચર્ચો.
- (C) કોઈપણ બે ખ્યાલો સમજાવો : 4
(1) માથાદીઠ આવક
(2) વૈયક્તિક આવક
(3) ખર્ચવાપાત્ર આવક
2. (A) રોકડ પુરાંત સમીકરણ સમજાવો. 6
અથવા
વિનિમય સમીકરણ સમજાવો.
- (B) 'ઉચ્ચ શક્તિકૃત નાણું' પર નોંધ લખો. 4
અથવા
સાટા પદ્ધતિની મુશ્કેલીઓની ચર્ચા કરો.
- (C) નાણાંના મુખ્ય કાર્યોની ચર્ચા કરો. 4
અથવા
 M_1, M_2, M_3 અને M_4 નો ટૂંકમાં અર્થ સમજાવો.

3. (A) પ્રો. જે.બી.નો બજારનો નિયમ સમજાવો.

અથવા

વેતન પરિવર્તનશીલતાનો ખ્યાલ સમજાવો.

(B) સીમાંત વપરાશવૃત્તિ અને સરેરાશ વપરાશવૃત્તિના ખ્યાલો સમજાવો.

અથવા

મૂડીની સીમાંત કાર્યક્ષમતાને અસર કરતાં પરિબલો ચર્ચો.

(C) કોઈપણ બે ખ્યાલો સમજાવો :

- (1) વપરાશ વિધેય
- (2) મૂડીરોકાણ વિધેય
- (3) મૂડીરોકાણ ગુણક

4. (A) વ્યાપારચક્રના જુદા જુદા તબક્કાઓનું વર્ણન કરો.

અથવા

કુગાવાનો અર્થ આપી કુગાવાના લક્ષણોની ચર્ચા કરો.

(B) વ્યાજના દરનો અર્થ આપી, વ્યાજદરને અસર કરતાં પરિબલો ચર્ચો.

અથવા

કુગાવાના પ્રકારો ચર્ચો.

(C) કોઈપણ એક ટૂંકનોંધ લખો :

- (1) રોકડતા પસંદગીના હેતુઓ
- (2) વ્યાપાર ચક્રના લક્ષણો

5. બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો :

(1) રાષ્ટ્રીય આવકને સ્થિરભાવે શું કહેવાય છે ?

(a) વાસ્તવિક આવક	(b) નાણાંકીય આવક
(c) કુલ આવક	(d) ચોખ્ખી આવક

(2) કુલ રાષ્ટ્રીય પેદાશ મેળવવા માટે કુલ આંતરિક પેદાશમાં શું ઉમેરવામાં આવે છે ?

- (a) કરવેરા (b) ચોખ્ખી વિદેશી આવક
(c) સબસીડી (d) નિકાસ આવક

(3) શાખી નાણું એટલે _____.

- (a) બેંક નાણું (b) સિક્કાઓ
(c) કાયદામાન્ય નાણું (d) વસ્તુ નાણું

(4) નાણાં પૂરવઠા પરત્વે તરલતાનો અભિગમ કોણે અપનાવ્યો છે ?

- (a) રિઝર્વ બેંક ઓફ ઈન્ડિયા (b) મિલ્ટન ફ્રિડમેન
(c) ગુર્લી અને શો (d) રેડક્લિફ સમિતિ

(5) નીચેનામાંથી કયું વિનિમય સમીકરણ છે ?

- (a) $M = PKR$ (b) $MV = PT$
(c) $M = PT$ (d) $MV = PKR$

(6) V અને K વચ્ચે _____ સંબંધ છે.

- (a) સીધો (b) વ્યસ્ત
(c) સપ્રમાણ (d) ઉપરમાંથી એકપણ નહિ

(7) “The General Theory of Employment, Interest and Money” 1936 માં આ પુસ્તકના લેખક કોણ હતાં ?

- (a) કેઈન્સ (b) જે.બી. સે
(c) પિગુ (d) રિકાર્ડો

(8) રોકાણ ગુણકનો ખ્યાલ કોણે રજૂ કર્યો ?

- (a) કેઈન્સ (b) કલન
(c) માર્શલ (d) પિગુ

(9) મૂડીરોકાણ ગુણકનું સૂત્ર :

- (a) $K = \frac{\Delta Y}{\Delta I}$ (b) $K = \frac{\Delta Y}{\Delta I} \times 100$
(c) $K = \Delta Y \times \Delta I$ (d) $K = \frac{\Delta I}{\Delta Y}$

(10) ક્યું વિધાન સાચું છે ?

- (a) $M.P.S. + M.P.C. > 1$ (b) $M.P.S. + M.P.C. = 1$
(c) $M.P.S. + M.P.C. < 1$ (d) $M.P.S. + M.P.C. = 0$

(11) 'વ્યાજ એ બચતનો બદલો છે' – આ વિધાન કોનું છે ?

- (a) કેઈન્સ   (b) આધુનિક અર્થશાસ્ત્રીઓ
(c) પ્રશિષ્ટ અર્થશાસ્ત્રી   (d) હિક્સ

(12) રોકડતા પસંદગીનો કયો હેતુ વ્યાજદર સાથે સંકળાયેલો છે ?

- (a) વિનિમયનો   (b) સાવચેતીનો
(c) સદ્ગતિ   (d) ઉપરમાંથી એકપણ નહિ

(13) ફુગાવામાં નાણાંનું મૂલ્ય સતત _____

- (a) સ્થિર રહે છે   (b) વધે છે
(c) ઘટે છે   (d) ઉર્ધ્વગતિ કરે છે

(14) 'ફુગાવાજનક ખાધ' નો ખ્યાલ કોણે રજૂ કર્યો ?

- (a) પિગુ   (b) સેમ્યુઅલસન
(c) કેઈન્સ   (d) રોબર્ટસન

ME-101

May-2018

B.Com., Sem.-II

106 : Economics

(Fundamentals of Business Economics-II)
(Old Course)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) All questions carry equal marks.
(2) Figure to the right indicates marks.

1. (A) How many methods of measuring National Income ? Explain any two methods. **6**
- OR**
- Give the meaning of G.N.P. and N.N.P. Explain difference between G.N.P and N.N.P.
- (B) Explain circular flow of Income. **4**
- OR**
- Discuss the difficulties in measuring National income. **4**
- (C) Explain any **two** concepts : **4**
- (1) Per capita income
(2) Personal income
(3) Disposable income
2. (A) Explain cash balance equation. **6**
- OR**
- Explain the transactions equation.
- (B) Write short note on "High Powered Money". **4**
- OR**
- Discuss the difficulties of Barter System.
- (C) Discuss the primary functions of Money. **4**
- OR**
- Explain in brief the meaning of abbreviations M_1 , M_2 , M_3 and M_4 .

3. (A) Explain Prof. J.B. Say's Law of Market. 6

OR

Explain the concept of Wage flexibility.

(B) Explain concepts of Marginal propensity to consume and average propensity to consume. 4

OR

Discuss the factors affecting marginal efficiency of capital.

(C) Explain any **two** concepts :

(1) Consumption function

(2) Investment function

(3) Investment multiplier 4

4. (A) Describe the various phases of a business cycle. 6

OR

Explain the meaning and characteristics of inflation.

(B) Give the meaning of rate of interest and discuss the factor affecting rate of interest. 4

OR

Discuss the types of Inflation.

(C) Write short note on any **one** :

(1) Objective of liquidity preference 4

(2) Characteristics of Business cycle

5. Multiple Choice Questions :

14

(1) National Income at constant price is known as _____

(a) Real income

(b) Monetary income

(c) Total income

(d) Net income

- (2) What would you add in G.D.P. so that obtain G.N.P. ?
- (a) Taxation (b) Net income from abroad
(c) Subsidy (d) Transfer Payment (Export Income)
- (3) Credit money refers to _____.
- (a) Bank money (b) Coins
(c) Legal tender money (d) Commodity money
- (4) Liquidity approach to the concept of money supply is presented by _____
- (a) Reserve Bank of India (b) Milton Friedman
(c) Gurley and Show (d) Radcliff committee
- (5) Which of the following is the equation of exchange ?
- (a) $M = PKR$ (b) $MV = PT$
(c) $M = PT$ (d) $MV = PKR$
- (6) The relation between V and K _____.
- (a) direct (b) inverse
(c) proportional (d) None of the above
- (7) Who authored the book, "The General Theory of Employment, Interest and Money" (1936).
- (a) Keynes (b) J.B. Say
(c) Pigou (d) Ricardo
- (8) Who presented the concept of investment multiplier ?
- (a) Keynes (b) Kahn
(c) Marshal (d) Pigou
- (9) Formula of Investment multiplier :
- (a) $K = \frac{\Delta Y}{\Delta I}$ (b) $K = \frac{\Delta Y}{\Delta I} \times 100$
(c) $K = \Delta Y \times \Delta I$ (d) $K = \frac{\Delta I}{\Delta Y}$

(10) Which statement is true ?

- (a) $M.P.S. + M.P.C. > 1$ (b) $M.P.S. + M.P.C. = 1$
(c) $M.P.S. + M.P.C. < 1$ (d) $M.P.S. + M.P.C. = 0$

(11) "Interest is a reward for saving." – Whose view is this ?

- (a) Keynes   (b) Modern Economists
(c) Classical Economists   (d) Hicks

(12) Which motive is related to liquidity preference with interest rate ?

- (a) Transaction motive   (b) Precautionary motive
(c) Speculative motive   (d) None of the above

(13) What happens to value of money during inflation ?

- (a) It remain constant   (b) It rises continuously
(c) It falls continuously   (d) It moves up continuously

(14) Who introduced the concept of 'inflationary gap' ?

- (a) Pigou   (b) Samuelson
(c) Keynes   (d) Robertson